

SVERIGES HANTVERKSRÅD

Gesäll- och Mästarebrevskansliet

PROVBESTÄMMELSER

Godkända och fastställda av Sveriges Hantverksråd 2012-09-13 i samverkan med mästare och yrkesverksamma inom yrket.

FÖR GESÄLLBREV

YRKE: HATTMAKARE

Bransch- och/eller yrkesorganisation (remissorgan): Provbestämmelserna har utarbetats av verksamma hattmakarmästare och Sveriges Hattmakare Förening.

Utbildningskrav

För att erhålla gesällbrev fordras:

- att ha fullgjort en dokumenterad praktisk utbildning som traditionell lärling, alternativt textil-, skrädderi- eller modistinutbildning eller motsvarande
- kompletterad med 1 - 2 års praktik/lärlingsutbildning hos hattmakare (se nedan)

UTBILDNINGSVÄGAR

Nedan angivna utbildningsvägar fordras för genomförande av gesällprov i Hattmakaryrket:

- A** Gymnasial utbildning inom t ex Gy - skolans Hantverksprogram (3 år) eller Gy - program med textil-, skrädderi- eller modistinriktning (3 år) kompletterad med minst 2 års yrkespraktik hos hattmakare
- B** Traditionell - eller annan form av (gymnasial) lärlingsutbildning med textil-, skrädderi- eller modistinriktning samt minst 2 års yrkespraktik hos hattmakare
- C** Traditionell - eller annan form av (gymnasial) lärlingsutbildning med textil-, skrädderi- eller modistinriktning samt gesällbrev i något av dessa yrken kompletterat med minst 1 års yrkespraktik hos hattmakare
- D** Annan likvärdig (t ex internationell) textil-, skrädderi- eller modistinriktning samt minst 2 års yrkespraktik hos hattmakare och som bedöms av branschen i varje enskilt fall

PROVBESTÄMMELSER

Följande generella regler skall beaktas:

- Provet skall vara av sådan art att det efter genomförd granskning kan fastställas att den sökande är väl insatt i yrket och har uppnått branschens krav för att erhålla gesällbrev som är angivna i probbestämmelserna fastställda av Sveriges Hantverksråd

Det praktiska provet:

Det praktiska provet är indelat i två delar.

Provet omfattar både tillverkningen av hattar samt material och verktyg.

Gesällprovet skall genomföras på max. 20 timmar under 4 dagar.

Del ett punkt I –III, tillverkning av 3 hattar

Minst en av hattarna (I eller II) skall ha ett engelskt foder i kombination med ett aderangfoder.

I.

En DOKTORSHATT

Valfri modell

II.

En DERBYHATT

Valfri bandfärg svart eller grå

III.

En FILTHATT

Valfri herrmodell

Del två punkt IV – VI, tillverkning av material och verktyg

IV.

TILLVERKNING AV ETT PATRONGPAR

Paret skall bestå av en stor och liten patrong. Bridé eller roulé modell.

V.

TILLVERKNING AV EN SAMMETSUDDE OCH EN DUTT

VI.

TILLVERKNING AV STOMVÄV OCH SPRITLACKSREMSOR

Innan påbörjat prov får följande förberedas

- Koka en vattenlackssats
- Tillverka spritlack
- Material till stomväv
- Material till spritlacksremsor
- Bränna brätten
- Skära ut stomväv
- Välja hattmärke och material till doktorshatten
- Material till derbyhatten
- Material till filthatten
- Förbereda material till patrongerna
- Aderangfoder monteras
- Material till dutten
- Material till sammetskudden

Teoretiskt prov

I samband med provets genomförande skall provtagaren kunna lämna en muntlig redovisning av arbetsprocessen för gesällprovet (de båda delproven, se ovan).

GRANSKNING

- Provet granskas av 3 opartiska mästare varav minst en är hattmakare utsedda av Sveriges Hattmakare Förening och Sveriges Hantverksråd och genomförs i nära anslutning till att gesällprovet slutförts.
- Kontrollant (ej granskare) skall intyga att provet är egenhändigt utfört i enlighet med de fastställda provbestämmelserna.

Det utförda provet skall bedömas utifrån följande huvudmoment

Del ett punkt I –III, tillverkning av 3 hattar

1. Montering av schellackstomme
2. Montering av överhandsbrätte samt kulle
3. Uppdragning av roulékant på brätte samt fasonering av densamma
4. Montering av underhandsbrätte
5. Montering av:
 - a) rouléband
 - b) hattband
 - c) hattrem
 - d) foder
 - e) hattmärke (doktorshatt)
 - f) rosett
6. Helhetsbedömning av filthatt. Val av färg, form och modell granskas
7. Sammanfattande helhetsbedömning

(OBS! Sömnadsarbete ingår också i granskningen).

Del två punkt IV – VI, tillverkning av material och verktyg.

1. Form och finish på patronparet
2. Form, kvalitet och storlek på dutt och sammetskudde
3. Kvaliten på stomväven och spritlacksremarna granskas

Granskningsprotokoll

Ett granskningsprotokoll i original, undertecknat av granskarna, skall bifogas till ansökan om gesällbrev.

Gesäll- och Mästarbrev

För den som senare ansöker om Mästarbrev i yrket krävs att den sökande genomfört ett godkänt gesällprov samt avlägger mästarprov.

Ansökan

Ansökan om gesällbrev görs på särskilda blanketter som skickas till Gesäll- och Mästarbrevskansliet. Till ansökan bifogas: betyg/utbildningsbevis eller liknande från genomförd hantverks-, lärlingsutbildning eller motsvarande (se sid. 1 A - D), intyg från kontrollant, granskningsprotokoll samt eventuellt övriga handlingar.

Avgifter Gesällbrev

Den administrativa kostnaden för Gesällbrevet hittar du information om i ansökningshandlingen för Gesällbrev. Med brevet följer ett Gesällkort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

Kostnader Gesällprov

Kostnader i samband med förberedelser inför provet, provets genomförande, granskningskostnader, materialkostnader, hyra av verkstad/ateljé, eventuella branschavgifter etc. står den sökande själv för om ingen annan överenskommelse träffats.

För närmare information, provbestämmelser, ansökningsblanketter, inbetalningskort m m kontakta:

Gesäll- och Mästarbrevskansliet
Sveriges Hantverksråd
Box 147, 793 23 LEKSAND
Tfn 0247 – 369 50
info@hantverksrad.se